

ĐỒ-VĂN-Y
QUẢN-LÝ
Giá bán nhứt trình
AN-HÀ
Trọn năm.....5400
Sáu tháng.....3 00
Giá bán riêng nhứt
trình L'APPEL
Trọn năm.....6400
Sáu tháng.....4 00
Giá bán chung hai bên
Trọn năm.....10400
Sáu tháng.....6 00

AN-HÀ-BÀO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUOC-NGŨ DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles

NHÀ BÁO Ở TAI ĐƯƠNG - Boulevard Delanoue - Cantho
Directeur Politique: TRẦN-ĐẮC-NGHĨA

PHẠM-KY-XUONG
CHỦ-SỐT

Về việc mua bán hay là
mua nhứt-trình hay là gởi
bài đăng báo xin đề thơ
cho M. ĐỒ-VĂN-Y quản-lý

Lúc mua báo xin các
ngài chiếu cố, gởi số tiền
lớn, bên-quản lý làm
thăm cạm.

DEPT. LEGAL
INDOCHINE
N° 9477

VỀ NỖI KHÓ KHĂN

Trong việc đóng giầy thuê thân của
dân nghèo-khó

Trong báo An-Hà số 385 ngày 6
Novembre 1924, tôi có đề lời khàn-
ước về cách bày ra 5 hàng giầy
thuê-thân của người Annam trong
toàn cảnh Nam-kỳ: lời khàn-ước
đó tôi đã các nghĩa rành-rẻ và tôi
có trình giữa Hội-dồng địa-bạt
Cántho nhóm ngày 4 Novembre
1924. (xin xem An-hà, số 385 ngày
6 Novembre 1924 thì rõ.)

Hiện nay cũng nhằm mùa đóng
thuê thân, lại mọi năm cũng
thường thấy làm đều trác-trở khó-
nhọc cho những dân đi đóng thuê
thân, vậy xin đăng cái ý-kiến dưới
đây để chỉnh-dồn các sự trác-
trở và khó-nhọc của dân đi đến Tòa-
bồ đóng thuê-thân, tưởng ra cùng
là một câu chuyện bàn chẳng phải
là sai mùa mà có khi cũng được
bổ ích giúp cho dân nghèo đói
đó.

Mùa màng làm ăn, dân chúng
thường châu lưu tình này qua tình
kia để sanh nhai, trong lúc đang ở
nơi xứ khác làm ăn lại đến kỳ phải
đóng thuê-thân, như lúc này: dân
ở mấy tỉnh miêng đông như là:
Tây-ninh, Biên-hóa, Thủ-dầu-một,
Chợ-lớn, Giadinh, v.v. thường hay
đến mấy tỉnh miêng tây như là:
Cántho, Rạchgiá, Sóc-trăng, Bắclieu
v.v. mà làm mướn về mùa màng.
Theo thể lệ nhà nước định, thì mỗi
tên dân phải đem số bạc thuê đến
tại Tòa-bồ chỗ mình đang ngụ đó
được xin gởi về tỉnh mình mà đóng
thuê-thân. Đây là một điều rất trác-
trở khó-nhọc cho dân: vì phần nhiều
dân nghèo khổ mới châu lưu đi xứ
khác làm mướn làm thuê, chất lỏi
lo đủ số bạc thuê, đem đến tòa-bồ;
nhưng mà chưa đóng liền tại đó
được, đây chúng nó phải bỏn thẩn
đi nhà giầy-thép mua mandat số bạc
thuê rồi đem trở lại Tòa-Bồ mới gởi
đặng giúp cho chúng nó.

Mất cũng từng thấy bởi việc trác-
trở này: có nhiều tên dân đi đến
Tòa-bồ 1, 2 lần mà chưa đóng thuê
thân được. Là vì: chúng nó tưởng
lủi lủi mà đóng bạc thuê đem đến đó
đóng là rồi, đề đầu: phải đi nhà giầy-
thép mua mandat, thì những tên
dân dốt nát nào biết nhà giầy-thép
ở đâu, nào biết viết chữ là chi, lờ
khờ lợm-lợm, tới đâu không
biết đâu. Lại có khi, bởi nhằm lúc
đóng giầy thuê-thân, nhà giầy-thép
thường khi chặt nước thiên hạ, một
tên dân nghèo dốt đến đó mua cho
được một cái mandat, chẳng phải

mau được, ít nữa phải 1, 2. buổi
hầu mới được, rồi đem lại giao cho
Tòa-Bồ được lãnh giầy thông hành
tạm trong 10 ngày. Ở Tòa-Bồ cũng
đóng đầy vậy, thì có thể nào mà
mau được?— Làm cho một tên
dân, một lần đi đóng thuê-thân,
phải tốn mất 2, 3 ngày ở ăn tại
châu-thành. Mỗi lần hỏi, việc chi
thì phải mướn người này người nọ
hết 1, 2 các mới được chờ đợi lờn-
nhóng, ăn cơm quán, xài phí này
nọ, đi lại rồi phải mề số bạc đó đi,
đóng không được, thì buộc lòng
phải trở về lo thêm rồi trở ra Tòa
bồ sẽ đóng. Mà phải biết rằng nhà
nghèo thì trăm món trăm thiếu, nay
lo được 5, 7 đóng để dành đi đóng
thuê, mà rồi vì đóng chưa được,
dài dài ngày giờ trong lòng cũng
tính lo thêm chờ đợi số, mà đóng,
nhưng bị nhiều việc buộc phải
xài, rồi việc xài tiêu mà thuê-thân
chưa đóng được. Thảm thay! bị
mang chửi dốt nát, khó-khạo, một
năm chưa lỏ mặt đến châu-thành
một lần, biết đâu là Tòa-Bồ, biết
đâu là giầy-thép, lỏn bạc vào lưng
có khi đi chưa đến tự mặt quan mà
tiêu số bạc trước, cũng có. Cũng
vì nhiều nỗi khó-khẩn trong việc
đóng thuê-thân, cho nên đầu rằng:
mỗi năm nhà nước có lòng quản
đại ân xá cho những dân ở lậu lâu
năm được phép đóng 1, 2 năm
thuê, đi lại cũng còn dân ở lậu
mãi.

Vì có khi chúng nó lo được bạc,
cho hay: nhà nghèo mà lo được bạc
chẳng phải dễ, nên cho chúng nó
đóng liền tại đó, thì còn khá, bằng
mà trì hoãn ngày giờ thì bạc đó
phải tiêu xài qua việc khác, đi lại:
chúng nó đã có lòng lo đóng thuê-
thân mà rồi chuyện, ở lậu cũng
còn ở lậu, nghĩ cũng nên thương
xót giúp cho phận dân nghèo
đốt.

Có câu quốc đi dân vì bốn, nước
lấy dân là gốc, Còn *Quan chi dân*
vi phụ mẫu, quan là cha mẹ của
dân, dân đói khổ, nghèo nàn, dốt nát
chịu việc khó-khẩn, thì quan là cha
mẹ của dân, há chẳng lo đến tiện
ích cho dân sao?— Nên tôi xin
bày cái siển-ý dưới đây ngõ được
chân-chính sự khó-khẩn đã tỏ trên
kia về việc dân khác hạt đến Tòa-
bồ xin đóng thuê-thân, cầu xin nhà
nước xét giúp, như có thể được
mà thì hạnh, thì là một điều hạnh-
phúc cho dân dốt nghèo đó vậy.

Bởi cái ý-kiến dưới đây, nếu các

Lận về hôn nhân

(TIẾP THEO)

Một ít điều riêng về hôn nhân chồng ở
vời vợ và vợ ở với chồng

Kỷ trước tôi đã nói hôn nhân
vợ chồng đôi đôi nhau là một chung
cho vợ chồng, nay tôi lại xin nói
thêm ít điều riêng về việc chồng
phải ở với vợ và vợ phải ở với
chồng là thế nào nữa. Mà trước
khi nói mấy điều này thì tôi cũng
xin nhắc lại một lần nữa rằng phép
hôn nhân là phép của đảng Tạo-
hóa lập nên cho loài người và luôn
dịp tôi xin thuật vài đoạn trong
sách Sám-ki đạo (Sainte Ecriture)
về sự Đ. C. T. lập phép hôn nhân
khi nào hầu cho dễ dàng giúp lòng
khán quan ái mộ lời lành thì những
việc hôn nhân của vợ chồng mà
tôi giải luận đây mới là sanh ích.

Số là khi Đ. C. T. dựng nên trời
đất muôn vật rồi thì dựng loài
người ta. Mà trước hết thì Đ. C. T.
dựng nên ông A-dong (Adam) là
nguồn tổ của loài người ta bây giờ.
Thuở ban sơ thì Đ. C. T. chẳng có
ý để cho loài người ta cực nhọc
đau; mà bởi người ta chẳng giữ
nghĩa chúa, phạm tội lỗi thì Đ. C.
T. phạt phải chịu cực nhọc ở đời
này và phải chết mà thôi, bởi vậy
khi Đ. C. T. dựng nên ông A-dong
rồi thì đã có sẵn sàng mọi đồ
cho ông A-dong dùng nào là cây
cối, hoa quả đủ thứ và các loài
muôn thú khác thì Đ. C. T. cũng
để cho ông A-dong điều trị và đặt
tên cho mỗi con mỗi loại. Song lúc
bây giờ ông A-dong vẫn chưa thấy
được ai sánh đôi giúp đỡ. Vì vậy
Đ. C. T. làm cho ông A-dong ngủ
mê mệt, mà khi ông ấy ngủ mê thì
Đ. C. T. lấy một xương sườn cắt
và làm cho đầy thịt và xương ấy
mà dựng nên người nữ gọi là E-và
(Ève), rồi đưa đến cùng ông A-
dong thì ông A-dong liền biết mà
nói rằng: này là xương bởi xương
tôi và thịt bởi thịt tôi, nó sẽ gọi là
người nữ giống tính người nam,
vì bởi người nam mà lấy ra. Bởi
đây vợ chồng sẽ lìa bỏ cha mẹ anh
em mà kết hiệp cùng nhau, mà cả
hai sẽ nên một thân thể.

Ấy đó Đ. C. T. đã lập phép hôn
nhân trước hết là khi này mà từ
ấy về sau bốn ngàn năm khi chưa
cứu thế ra đời thì cũng có một lần
khác nữa mà chứng rằng phép
hôn nhân là phép Đ. C. T. lập nên
là khi Đ. C. Giêgiu đi trong xứ Ga-
lilea thì có đám cưới trong thành

nghĩa ra, thì cũng có đôi một chút,
vậy xin cáo lỗi để đăng qua kỳ sau.

(Sau sẽ tiếp thêm)

Huyền-hoàng-Đông

Ngũ-viên Địa-lạc

Cántho

Văn uyên

Đêm trường nhớ bạn

Hắc hủu ngon gió thoảng ngoài song.
Nhớ bạn đêm trường nhấp chén xong
Mắt ngọc bồi hồi canh trống điểm
Lòng tơ thắc thẻo ngọn đèn chong
Tiếng cười vãn lãng nơi thơ viện
Dạng dưng mơ nhìn chốn tịnh phòng
Này bạn tâm tình xin hãy thấu
Vi ai nên nỗi thiếp hoai công!

Cô-sáu

Ngũ-Trung-Châu Lữ-Qân (Cántho)

Thiếp thương ai?

Canh khuya trăng tỏ thiếp thương ai?
Trăm mối vô tư lự vẫn dài.
Cầm nỗi ấp-giũ hồi hiệp mặt
Chạnh vì bình-rĩnh lúc chia tay
Khêu sầu đọng để kêu rừ-rừ
Gợi nhớ tiếng kinh đêm một hai
Duyên nợ phù-sinh xuôi trác-trở
Tương-tư đêm lạnh thiếp cứu hoai.

Mỹ-Lê-Nương

Long-giang-Lầu (Cántho)

Caná xứ Galilea và có Mẹ Đ.C.
Giêgiu ở đó. Người ta mời Đ. C.
Giêgiu và môn-đệ người đến ăn
tiệc cưới. Lúc tiệc giữa chừng thì
rượu hết trơn, trong nhà bởi rồi
chẳng biết tính làm sao? Khi ấy
Đ. C. Bà Maria thấy người ta trong
nhà xao-xiêng lo-lắng thì dạy lại
mà thưa với Đ. C. Giêgiu rằng:
Nhà này đã hết rượu rồi. Vậy khi
ấy có sáu cái ché đặt đó, mỗi một
cái chứa hết, đôi ba ghè nước.
(một ghè chừng 38 litres), Đ. C. G.
phán dạy những kẻ giúp việc trong
nhà rằng: bây hãy đổ nước vào cái
ché cho đầy. Thì chúng nó đã đổ
đầy cho bằng miệng ché. Đ. C. G.
lại phán cùng kẻ ấy rằng: Bây giờ
bây hãy múc cũng đem vào cho kẻ
áp việc dọn yên, thì mấy người ấy
liền múc đem vào. Mà khi kẻ áp
việc đem nước đã trở nên rượu,
lầy lầy là chẳng biết cần do bởi
đầu thì kêu chủ nhà mà nói rằng:
xưa nay ai này, trước thì đãi rượu
ngon, mà đến khi người ta say
(xoàng xoàng ra vui rồi) thì mới
đãi rượu vừa vừa, sao ông để dành
rượu ngon cho đến bây giờ? chừng
người ta rồi là phép của Đ. C. G.
làm thì người ta ngợi khen chàng
cùng.

Vậy hai tích-thành này thì chừng
rằng phép hôn nhân là phép của
Đ. C. T. lập, nên người ta phải noi
giữ đạo vợ chồng cho xứng phận
xứng duyên thì mới là đúng theo
thánh ý của Người.

Thế thì việc riêng của chồng ở
vời vợ và vợ ở với chồng ra làm
sao? Màng mà thuật truyện tích
dài dài mà nhập đề chưa đăng, xin
kỳ sau sẽ tiếp.

F. Bùi-công-Hợi

Hội Tương-Tê

Của mấy thầy Điều-dưỡng trong
các tỉnh Nam-kỳ lập tại Saigon số
Quan Thống-Độc Nam-kỳ y phê cho
phép số 2593 ngày 11 Décembre 1924

Ty Điều-Dưỡng trong các tỉnh
Nam-kỳ có được lệnh Chánh-phủ
cho phép lập một hội Tương-Tê
Société de Secours mutuels des
Infirmiers indigènes de l'Assistan-
ce Médicale en Cochinchine M. Lê-
quang-Thiêm chánh điều-dưỡng
nhứt hạng tại nhà-thương Chợ-
quán đứng làm tạm thời Hội-
trưởng có tư thơ đề ngày 22 Dé-
cembre 1924 mời mấy thầy Điều-
dưỡng ở các tỉnh ngày 31 Décem-
bre 1924 đứng 7 giờ chiều nhóm
Đại-hội (Assemblée générale) tại
nhà M. Phạm-minh-Nguột ở
đường Lagrandière số 264 (Sai-
gon) được cử ban Trị-sự (Comité
d'Administration) trong năm 1925
và bàn tính các điều hữu ích của
Hội.

Đứng ngày, giờ ấy có tự nhóm
hiện diện:

M. M. Lê-quang-Thiêm	M. M. Phạm-minh-Nguột
Ng-v-Lương	Lý-thành-Thời
Ng-v-Chay	Lê-văn-Ba
Ng-v-Lầu	Ng-v-Xương
Ng-v-Chà	Trịnh-v-Cửa
Ng-v-Thơm	Đặng-v-Chánh
Ng-v-An	Lê-hồng-Hoa
Võ-v-Thanh	Hồ-v-Hiến
Trần-v-Hy	Từ-v-Sanh
Ng-tân-Tạo	Phạm-vinh-Huê
Tô-v-Cầu	Trương-v-Mục
Lê-t-Hương	Ng-v-Vàng
Huỳnh-v-Lưu	Ngô-v-Lý
Huỳnh-v-Quy	Ng-v-Đinh
Lê-v-Hòa	Lê-v-Dầy
Chung-sĩ-Chí	Ng-v-Huỳnh
Ng-v-Lầu	Ng-v-Phải
Phan-v-Tri	Lê-v-Hạt
Ng-v-Thọ	Huỳnh-b-Ngọc
Phạm-v-Trọng	Trần-vân-Đại
Lê-quang-Thiệt	Ng-vân-Quốc
Đinh-v-Lộ	Ân-vân-Tài
Tr-quang-Vàng	Trịnh-vân-Tân

Hiện diện cả thầy được 46 vị
điều-dưỡng trong các tỉnh, thì M.
Lê-quang-Thiêm tạm-thời Hội-
trưởng đứng lên xin mở Hội và
tỏ lời chào mừng chư Đồng-nghiep
rồi kể tên-chỉ của Hội căn tích thế
nào và có lệnh Chánh-phủ cho
phép lập hội này. Đoạn xong, ông
Hội-trưởng nhường lời cho M.
Nguyễn-văn-Lương chánh điều-
dưỡng giúp việc tại nhà-thương
Chợ-quán đứng lên đọc một bài
bằng tiếng Langsa nói về mục-
đích của hội cho các Hội-viên
nghe..... Khi M. Lương đọc giết
lời, cả thầy Hội-viên đồng vỗ tay
và tung hô: *Pháp-quốc vạn-tuế,*
Nam-kỳ vạn-tuế, Hội Tương-tê
ty Điều-dưỡng vạn-tuế.....

Thời đàm

Một bữa kia đó lúc 9 giờ sớm mai, cô ba là vợ của thầy thông... làm việc sở... ở Càn-thơ, ngũ mới thức dậy (ngủ trưa qua) còn thấy đã đi làm việc rồi khép cửa để đó, cô ba tuy thức dậy, mà lòng không được vui, nên đầu cô không khỏi gõ, mặt mày coi xui-xị, không lo dọn dẹp trong nhà, ở trong phòng bước ra, cô lại ghé xích đu nằm và ngó mặt vô vách dường như đang suy tính chuyện gì đó vậy. Kế ngoài cửa có cái xe kéo ngừng lại, trên xe bước xuống một cô mặt mày xinh-lịch, quần áo bánh-bạc, đầu choan khăn tua, chơn đi dép thêu, bước xuống trả tiền xe-kéo, rồi đi cửa vô nhà bên nói: cha chả: chừng này mà còn ngủ sao đó? (cô này là cô hai, vợ bé của thầy Hội-dồng...).

Cô ba: Thử dậy này giờ chớ, mà buồn quá, không muốn sửa soạn gì hết.
Cô hai: Sao đó? bộ khi tại bây đã mớ hòng với nhau hồi hôm, nên làm mặt quỷ thần đây chớ gì...

Cô ba: Khéo nói mà nhảm, chi nghĩ coi: đồn ông gì mà ghen quá dịch, thì hồi chiều hôm qua tôi đang đứng trước cửa, xảy có thầy-mười ở Vĩnh-long đi xe-kéo ngang đây, gặp tôi thầy mừng quá, ngừng xe lại hỏi thăm tôi bây giờ có chồng khà không? cách 2, 3 năm nay mới gặp, thầy cũng có lòng tiem tôi mà thăm viếng, (chàng nói đầu gì, hồi ở Saigon, thầy thương tôi lắm, chừng thầy đi Vĩnh-long, cũng tại ý bà già thầy mà tôi không gần thầy được; tuy xa nhau mặt dầu, chớ lòng cũng còn nhớ cái ngày chung vui với nhau tại đất Saigon).

Giữt tiem tung hô, ông Hội-trưởng xin chur hội-viên bỏ thăm cử Bàn Tri-sự của hội trong năm 1925. — Bàn Hội tam cử được xem xét về việc cử bàn Tri-sự thì có 3 vị:

M. M. Ng-v-Luông Hội-trưởng
Lê-van-Hòa Hội-viên
Lê-thành-Huông Hội-viên
Sau khi khui thăm cử Bàn Tri-sự, thì mấy vị dưới đây dác cử:

Président:

M. Lê-quang-Thiêm

Vice-Présidents:

M. Phạm-minh-Nguet

M. Nguyễn-v-Luông

TRESORIER: M. Lê-thành-Thời

Tresorier Adjoint:

M. Nguyễn-van-Chay

Secrétaire: M. Lê-van-Ba

Secrétaire Adjoint:

M. Nguyễn-van-Lau

Commissaires:

M. Nguyễn-van-Nương

M. Nguyễn-van-Chà

M. Trinh-van-Cái

M. Nguyễn-van-Thom

Cứ xong, ông Hội-trưởng đứng dậy thay mặt cho bàn tri-sự mới tổ lời cảm ơn các Hội-viên và hứa lời: Bàn tri-sự năm này sẽ rằng hết sức làm cho Hội mau thành tựu. Các việc bản tính xong qua đến 10 giờ tôi bãi hội.

Thế-Trung

Agents d'Annonces en Europe:

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

yếu đuối
vãng vọt
GÂY MÔN
Thước SIROP de
DESCHIENS

Tám cho Kung tào mán mạp. Ấy là một vị thuốc của các Lão-già từ binh. Thuốc này hiệu hơn thuốc bổ khác. Các nhà thuốc tại thành Paris đều dùng nó. Tên này tại Paris: DESCHIENS, ở tỉnh Prie-Bonny và các tỉnh khác.

sau tôi dùng người tây làm sở Trường-tiền dời lên Nam-vang một năm mấy, chừng về về tây, tôi bèn xuống Châu-dốc ở tại nhà chị tam Bử; kể ông câu này lại chơi đó gặp tôi; bên đây chị tam o tôi, cùng nhau ở Châu-dốc được 4 tháng, kể có giấy dời xuống Càn-thơ đây được 3 tháng rồi, chị nghĩ coi: thử vợ chồng cặp-xách vậy mà... đời-diết gì... mà nó hạnh-hải cái thân tôi quá vậy, (cô ba nói tôi đây coi bộ ưa nước mát rừng-rừng...) thì tình-cu ngai-xưa, thầy mười hỏi thăm một chút rồi thầy bước lên xe đi, để đầu: va ở đằng nhà thầy Đề bước về thấy vậy, phát lên kiếm chuyện gây với tôi từ hồi chiều hôm qua tới nay, tôi giận không thèm ăn cơm mà tôi cũng không lo cơm nước gì hết, để trưa này và về giới làm gì thì làm coi; tôi nói thiệt da chị hai: vì chẳng vì, thì một đứa một nơi, hôn thơ hôn thủ gì đó mà chắc, đầu 10 cái hôn thơ tôi cũng không sợ, tưởng đầu một mình và mà nên thàng chớng sao? bộ mặt này ế chớng rồi sao?

Cô hai: Ôi, thử đồn-ông ghen mà, hơi nào mà nói, em ba mấy nghĩ coi: bởi họ thương mình, họ mới ghen.... thời bỏ đi, lo sửa-soan cơm nước cho thầy, gần tang hầu rồi da... phen chị đây cũng vậy, năm ba bữa thầy Hội-dồng mới ra ở ngoài này một đêm có khi nào thầy ra nhâm lúc qua đi đánh bài, hoặc câu-cá; thì có sanh chuyện rồi da. Nói cho chí miêng, thầy giận thầy đập đồ đập đạc bẻ ráo, chớ không khi nào thầy động tới mình qua một chút; nghĩ vậy mà không đành giữ thầy; chớ cái thứ làm bé lâu này mà chắc gì... phải không phải thì đi, ai cấm cẳng ai được?

Cô ba: Mà tức quá, mình nói cho va nghe rằng: À, thầy mười đó tiền nhứt có quen biết với tôi, nhưng từ ngày tôi có chồng khác, thầy cũng đã có vợ khác rồi; gặp nhau thì chào hỏi vậy, chớ bây giờ dầu còn sự gì nữa... vậy va không thấy ý tôi ở với va sao, có cái gì sai, tôi cho va chặc cái đầu tôi đi... nói vậy, va cũng không chịu nghe, cứ nói mớ hòng mình hoài; ông nội ai biểu ninh, ninh cũng không được... a chi...

Cô hai: Thôi, chị khuyên em đừng rầy nữa, lo cơm nước cho thầy về thầy ăn, vợ chồng ai cho khỏi cãi-dắng với nhau, không lẽ một lần đập c... một lần chặc chơn sao? Thôi, để chị đi về, kéo bữa nay thầy Hội-dồng thầy nói thầy ra, mà không có chị ở nhà thì ắc đồ đạc bẻ hết; thầy có tánh đó, hề giận thì đập đồ; chừng hết giận, sửa soạn khác...
Ôi, mà lửa nhiều hạc nhiều, lo gì miêng môi thàng thầy "bây để trắng dách" cho chị dành câu-cá chị chơi thì em.

T. T.

Giữa nhiều học nhiều, lo gì miêng môi thàng thầy "bây để trắng dách" cho chị dành câu-cá chị chơi thì em.

T. T.

Giữa nhiều học nhiều, lo gì miêng môi thàng thầy "bây để trắng dách" cho chị dành câu-cá chị chơi thì em.

T. T.

Giữa nhiều học nhiều, lo gì miêng môi thàng thầy "bây để trắng dách" cho chị dành câu-cá chị chơi thì em.

T. T.

Giữa nhiều học nhiều, lo gì miêng môi thàng thầy "bây để trắng dách" cho chị dành câu-cá chị chơi thì em.

T. T.

Giữa nhiều học nhiều, lo gì miêng môi thàng thầy "bây để trắng dách" cho chị dành câu-cá chị chơi thì em.

T. T.

Giữa nhiều học nhiều, lo gì miêng môi thàng thầy "bây để trắng dách" cho chị dành câu-cá chị chơi thì em.

T. T.

Giữa nhiều học nhiều, lo gì miêng môi thàng thầy "bây để trắng dách" cho chị dành câu-cá chị chơi thì em.

T. T.

Giữa nhiều học nhiều, lo gì miêng môi thàng thầy "bây để trắng dách" cho chị dành câu-cá chị chơi thì em.

T. T.

Giữa nhiều học nhiều, lo gì miêng môi thàng thầy "bây để trắng dách" cho chị dành câu-cá chị chơi thì em.

T. T.

Giữa nhiều học nhiều, lo gì miêng môi thàng thầy "bây để trắng dách" cho chị dành câu-cá chị chơi thì em.

T. T.

Giữa nhiều học nhiều, lo gì miêng môi thàng thầy "bây để trắng dách" cho chị dành câu-cá chị chơi thì em.

T. T.

Giữa nhiều học nhiều, lo gì miêng môi thàng thầy "bây để trắng dách" cho chị dành câu-cá chị chơi thì em.

T. T.

Giữa nhiều học nhiều, lo gì miêng môi thàng thầy "bây để trắng dách" cho chị dành câu-cá chị chơi thì em.

T. T.

Giữa nhiều học nhiều, lo gì miêng môi thàng thầy "bây để trắng dách" cho chị dành câu-cá chị chơi thì em.

T. T.

Giữa nhiều học nhiều, lo gì miêng môi thàng thầy "bây để trắng dách" cho chị dành câu-cá chị chơi thì em.

T. T.

Giữa nhiều học nhiều, lo gì miêng môi thàng thầy "bây để trắng dách" cho chị dành câu-cá chị chơi thì em.

T. T.

Giữa nhiều học nhiều, lo gì miêng môi thàng thầy "bây để trắng dách" cho chị dành câu-cá chị chơi thì em.

T. T.

Tôn-Văn tạ thê

Tôn-Văn kêu là Tôn-dật-Tiền cũng kêu là Tôn-trung-Sơn lại kêu là Sui-yat-Sen còn khách-trú kêu là Tài-tùng-Thùng Xinh-Mạnh, là một người Trung-huê, năm 1911 tự quân hội dân dụng chủ-nghĩa Cách-mạng đập đổ Đế-vi nhà Thanh lập nên Dân-quốc, vận động cả nước Tào trên 300 triệu dân đều hoán cựu tưng tân, mà thờ một cái chủ-nghĩa cách-mạng, chung đội một cái chánh sách mới... Thật! như thế cũng đáng mặt anh hùng hảo kiệt trong thiên hạ!

Tài-tùng-Thùng (Đại Tổng-Thống) Tôn-Văn năm nay tuổi quá lục tuần — nhiều lần có tin nói va tạ thê, nhưng rồi việc va còn sống sờ sờ — ấy là: hoặc phe nghịch của va bày mưu cho rồi loạn tâm tình của những bọn theo phụ tá va, hoặc va ngoa truyền tin ấy được thờ lòng vạn quốc?

Độ trước nghe nói va đau nặng; nhiều vị lương-y đoán tánh mạng của va khó thể sống được nữa.

Nay có tin ở Paris ngày 15 Mars đánh qua nói chắc rằng: Tôn-Văn đã tạ thê ngày 12 Mars lúc giờ rồi.

Trước khi nhâm mất, va có làm tờ chúc-ngôn về quốc-sự Trung-huê và giao nhà cửa cho vợ con va.

Thị hải của Tôn-Văn hiện nay còn để trong một cái hòm bằng kiền cho các vị hàng-hữu, thứ hạ va đến thăm, rồi sau sẽ trạch nhứt chớ về Nam-kinh mai táng.

Sư-thần các nước có đến tận nơi mà phân ưu ai điều vong linh Tôn-Văn.

GIANG LÃNH

Gạo nhà máy xay

Bán tại tiệm "Đông-Pháp" ở châu-thành Càn-thơ

Bấy lâu nay người Annam mình ở miêng Hậu-giang ít dùng gạo nhà máy xay; cũng bởi: một là ở xa xôi châu-thành Cholon là chỗ có nhiều nhà máy xay gạo; hai là không có thói quen mà dùng gạo đó. Có khi nào đi Saigon Cholon ăn cơm gạo nhà máy xay, không hợp khẩu, thì cho là gạo không có mùi thơm, không ngon cơm. Mà cũng thật: gạo nhà máy xay ăn không ngon bằng gạo xay giã bằng tay; vì bởi duyên cớ dưới đây là sự hiển nhiên làm cho gạo mất mùi thơm tự nhiên của nó. Các ghe chài đi mua lúa ở miệt vườn chớ về đến Cholon, thì đường đi cũng mất 5, 7 ngày, (vợ tay khi còn mau, chớ nhâm cơn nghịch

nước nghịch gió, cùng việc mua bán dục-dục giá cả, này nọ chi đó, thì còn lâu hơn nữa); khi về đến Cholon cũng phải đợi ít nữa là 5, 7 ngày nữa, mới đem lúa vào máy xay được. Lúa trước khi bán đã bị ẩm (hầm hơi) tại đựa, chớ xuống ghe lại bị ẩm-i thêm nhiều ngày nữa; lại còn có khi nhiều người, nhứt là bọn khách-trú, huôn hân lúa hay bày mưu gian trá, rưới nước vào lúa cho nặng cân mà bán, tuy nhà-nước đã xuống lệnh ngăn-cấm phạt-và về việc này, nhưng thói gian-giảo của chúng nó chẳng hề tuyệt được! — Gạo nhà máy xay thường bị mất mùi thơm, ngon, thứ nhứt là bị lúa ẩm ướt mà ra. Chớ lúa để khô ráo xay ra thì gạo cũng trắng tốt ngon thơm như gạo xay giã bằng tay vậy.

Tại chợ Ômôn trong tỉnh Càn-thơ Thầy Hội-dồng Phan-quang-Phuông mới lập một cái nhà máy xay. Nhà máy này để hiệu là "Đông-Pháp" sự to lớn tuy chẳng sánh kịp với mấy nhà máy lớn ở Bình-tây Cholon; nhưng xay gạo thật là tốt lắm. Lúa dể vô học máy chạy xay ra thành gạo trắng mà gạo này ăn được ngon cơm thơm mùi như gạo xay giã bằng tay vậy. Vì lúa mua về trải phơi khô ráo trước rồi mới đổ vô máy xay, nên gạo được trắng tốt, ít gây thành ra lấm như các nhà máy khác.

M. Liêu-quang-Khinh Thông-ngôn Trai-sự mới lập một cái tiệm cũng để hiệu là "Đông-Pháp" tại đường Boulevard Saintenoy tục kêu là đường Kinh-lập ở Càn-thơ gần bên nhà ngũ "La Rivale" của Chín Phươg, để trữ bán gạo nhà máy "Đông-Pháp" của thầy Hội-dồng Phuông ở Ômôn. — Có nhiều nhà ở châu-thành Càn-thơ mua gạo này dùng đều được đẹp lòng; ngon cơm, thơm mùi, sánh cũng gạo xay giã tay nào có kém sút chi-lại tương khi còn ngon cơm hơn nữa.

Đây cũng là một cuộc thương-mại công-nghệ của người mình được mở mang thêm; vậy tôi xin đề ít lời vào đây giới thiệu tiệm "Đông-Pháp" bán gạo nhà máy của M. Liêu-quang-Khinh ở châu-thành Càn-thơ cho Đồng-hang xa gần hay hiểu; ai muốn dùng gạo ngon cơm, trắng trời, thơm mùi, hãy đến đó mua mà dùng thì sẽ được toại lòng.

PHẠM-KY-NƯƠNG

Thời sự

Càn-thơ

MỘT ĐÊM MÀ 2 NHÀ BỊ AN TRỘM

Đêm 11 Mars này nơi lộ mới về làng Thới-bình (Càn-thơ) nhà hai Nhuận và nhà thị Huê ở đồng một xóm bị an trộm mở cửa vào nhà tẩm thâu quần áo rào; chừng rang đồng thừ dây mới hay, bèn tri hô lên người trong nhà đều thức coi lại thì bị cũng còn 1 cái quần cái áo ban trong mình mà thôi. Trăng tỏ tợ bang ngày mà nó còn làm tươm tướp, cách vai

Thường xoi guồng thầy cái chi

Các ông các bà có vúà lòng nước da của các ông các bà không? Có thầy chi mà phải sanh lo sanh lẳng chằng? Nếu có vậy thì hãy rờng dùng xà-bong hiệu Cadum mà rửa ráy thì nước da đang tươi tốt hự nhiều. Xà-bong ấy có bọt nhiều làm cho đồ đó quẻ mỗi ngày đóng theo máy chúng long đều trời sạch cả thầy.

Savon Cadum

đêm thì chẳng nghe chớ này thời cũng chớ khác bị an trộm. Vậy xin thầy tẩm hương quần Thới-bình truy tằm bắt bớ chứng nó đi cho dân lương thiện nhờ với

MỘT TRẦN HUYẾT LƯU

Ngày 14 Mars 2 tên mạch-lô (mate-lots) ở tàu "Lợi-Phát" đậu tại cầu tàu chệp ở Càn-thơ, 1 tên kêu là Nguyễn-v-Xưa, 20 tuổi, 1 tên kêu là Ngô-v-Chí 20 tuổi, cũng có gây gổ với nhau trước chi đó — Lúc vợ tên Xưa đang ngồi đặc đồ, tên Chí bước lại gần hỏi: Chì với chớng chì ai lớn tuổi hơn? — Chớng tôi lớn hơn tôi — Chớng chì lớn tuổi nhưng mà ăn nói lỗ mắng quạ, mớ miệng ra thì d...mẹ d...bà... khó nghe quá. Thình lình Xưa đi tới nghe tên Chí nói mình lỗ mắng, chưởi thề, thì giận, ben chưởi tên Chí: d...mẹ này, mày muốn chôn tao hả? và nói va nhẩy tới thoi tên Chí một thoi rất mạnh, Chí té nhào rồi lồm cồm chỗi dậy rút dao 2 lưỡi nhẩy vô đâm trúng vô ngực tên Xưa một dao, dưới bụng 1 dao; tên Xưa lấy tay đỡ, bị nơi cánh tay thêm một dao nữa. Máu ra lai láng, vợ Xưa tri hô lên, ai nấy ập lại bắt tên Chí và lập tức kêu xe kéo chở tên Xưa vô nhà thương. — Tên Xưa bị 2 vết nơi ngực và bụng thế cũng nặng, nên máu ra nhiều lắm, nhưng tánh mạng lúc đó coi còn vững, sợ là sợ, nếu trúng phôi, trúng ruột thì chẳng phải là dễ mạnh được?

Rạchgiá

CUỘC ĐẤU CÁC GIỐNG LÚA

Ngày 4 Mars tại Rạchgiá có mở cuộc đấu các giống lúa trong tỉnh theo lệ mọi năm. Ông Bounemain là quan chủ tỉnh đứng làm Đầu-hội kiểm-soát, ông Darles Hội-viên phòng thương-mại, ông Sipièrre hội viên phòng Canh-nông, ông Robin, ông Balencie, ông Trần-văn-Hửu và ông Bouillère sở canh-nông và quan Huyện chủ quận châu-thành Rạchgiá; mấy ông này làm Hội-viên kiểm-soát. — Vì bị trời mưa sớm nên mùa màng năm này coi mới không được mấy thanh mau. Có nhiều giống lúa đem đến trình cho Hội kiểm soát rồi dâng phần thưởng lên như sau này:

Hạng chữ A

2 người được phần thưởng mỗi người 75\$ (Prix)

3 " " " " 50\$

1 " " " " 30\$

6 người được giấy chứng khen (mention)

Hạng chữ B

2 người được phần thưởng mỗi người 75\$ (Prix)

2 " " " " 50\$

1 " " " " 30\$

7 người được giấy chứng khen (mention)

Ông Isidore ở làng Vi-thành nam nay được phần thưởng hạng nhứt, năm rồi ông cũng được như vậy. Đây là cái quả chứng rằng ông Isidore biết cách trong trãi và lựa giống lúa rất kỹ càng, nên mới được như vậy.

Chủ Nam NGUYEN-TIEN-HAM, kinh mới
CATALOGUE FRANCO SUR DEMANDE

ԳԼԵ ԵՐԵՎԱՆ ՕԳԼՕ

Cartiff, W. Gordon